

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201709259

Zaaknummer: Z/25/138310

Portefeuillehouder(s): J. Zwaga-Komen

Voor vragen

Naam: Léon Kremer
Telefoon: 0316 279 111
E-mail: l.kremer@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Kennisgeving Kaderschets Regionaal Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs de Liemers 2026 - 2041

Aanleiding voor deze kennisgeving

De Wet op het Voortgezet Onderwijs legt de zorgplicht voor onderwijshuisvesting bij gemeenten. In de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar is deze taak voor het voortgezet onderwijs regionaal georganiseerd via de Gemeenschappelijke Regeling Voortgezet Onderwijs de Liemers (nader als GRHVOL). Het bestuur van de GRHVOL heeft het initiatief genomen om een Regionaal Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs 2026 – 2041 (nader als R-IHP VO) op te stellen. Het plan behandelt de zeven gebouwen die het Candea College in Duiven, het Liemers College en Zevenaar en Didam en Symbion in Didam gebruiken.

In deze kennisgeving informeren wij u over de belangrijkste thema's en uitgangspunten die in het plan centraal staan. Het R-IHP VO is geagendeerd op een informatiebijeenkomst op 30 oktober a.s..

Relevant beleidskader

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Duiven 2020
- Gemeenschappelijke Regeling Voortgezet Onderwijs de Liemers 2024

Inhoud van mededeling

Het R-IHP VO is noodzakelijk om te kunnen anticiperen op maatschappelijke, demografische en onderwijskundige ontwikkelingen en om een financieel meerjarenperspectief te geven aan de vastgoedstructuur. Met het opstellen van het R-IHP VO wordt tevens geanticipeerd op het wetsvoorstel Planmatige en Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting, waarin het vaststellen van een IHP voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs wettelijk verplicht wordt.

In het R-IHP VO worden gezamenlijke ambities geformuleerd en vertaald naar concrete huisvestingsopgaven. Voor de ondersteuning in en advisering over de actualisering van het IHP is voor de zomervakantie 2025 na een meervoudig onderhandse aanbesteding Penta Rho geselecteerd. Na de zomervakantie is door middel van informatieverzameling, bilaterale overleggen met schoolbestuur Quadraam in gezamenlijke overleggen gestart met de opstelling van het nieuwe IHP.

Ontstaansgeschiedenis regeling:

De hervorming van het voortgezet onderwijs in de jaren '90 van de vorige eeuw heeft het gevolg gehad dat scholen vanuit betaalbaarheid zochten naar schaalvergroting. Kleine scholen konden niet langer in stand blijven en zijn uiteindelijk in de regio gefuseerd tot één scholengroep Quadraam.

Om het voortgezet onderwijs in iedere gemeente voldoende bereikbaar te houden en de kwaliteit van de huisvesting te borgen is in 1995 de Gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs De Liemers (GRHVOL) opgesteld. De regeling behandelt de uitvoering, financiering en bekostiging van de gemeentelijke taken op het gebied van de huisvesting van het voortgezet onderwijs. De regeling heeft ervoor gezorgd dat in Duiven het Candea College, locatie Saturnus 1 (in 2000) en in Montferland het Symbion (in 2006) konden worden gebouwd.

Inhoud en reikwijdte gemeenschappelijke regeling:

Dit betreft een "lichte" gemeenschappelijke regeling. Beslissingen vinden plaats bij consensus tussen de drie deelnemende gemeentes vertegenwoordigd in het bestuur GRHVOL. De uiteindelijke bevoegdheid voor investeringsbeslissingen ligt bij de drie individuele gemeenteraden. Een besluit moet in beginsel uniform zijn, dat wil zeggen alle drie de gemeenten maken een gelijke keuze. De kapitaalslasten van gezamenlijke investeringen worden op basis van het aantal leerlingen per gemeente verdeeld.

Ondanks dat de zorgplicht in de drie gemeenten regionaal is georganiseerd in de gemeenschappelijke regeling, blijft elke gemeente eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke zorgplicht binnen haar eigen grenzen. Er blijft daarbij ruimte voor maatwerk per gemeente.

Beleids thema's**A. Rol van gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling**

De gemeenschappelijke regeling is opgericht in relatie tot de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting die gemeenten hebben. Anno 2025 worden er steeds meer eisen gesteld aan het onderwijs die deze wettelijke zorgplicht ontstijgen. Denk hierbij aan technische zaken als het binnenklimaat en verduurzaming van gebouwen, maar ook aan maatschappelijke thema's zoals inclusief onderwijs en zorg. De gemeenten en Quadraam gaan in gesprek of deze zaken vanuit een gemeenschappelijke context te behandelen of dat iedere gemeente individueel ruimte heeft voor maatwerk.

B. Demografische ontwikkelingen

Door demografische ontwikkelingen heeft er de afgelopen jaren krimp in het aantal VO-leerlingen op scholen in de Liemers plaatsgevonden. Een gevolg van deze ontwikkelingen is dat er een capaciteitsoverschot aan onderwijsruimte is ontstaan. Regio de Liemers staat tegelijkertijd ook voor een versnellingsopgave in woningbouw, wat een positief gevolg kan hebben op leerlingenaantallen in de toekomst.

Deze ontwikkelingen vragen om een actueel en betrouwbaar beeld van de leerlingenprognoses, waarbij rekening wordt gehouden met geplande woningbouwprojecten. Het R-IHP VO moet een antwoord geven op de vraag hoe het huidige capaciteitsoverschot zich in de toekomst gaat ontwikkelen en voorzien in integrale huisvestingsscenario's. Op deze manier kan door zowel gemeenten als het schoolbestuur tijdig worden bijgestuurd op de huisvestingscapaciteit.

C. Spreiding, bereikbaarheid en kernen

De gemeenten en Quadraam streven naar een goede spreiding van het onderwijsaanbod, met voldoende nabijheid en keuzevrijheid voor alle leerlingen. Huisvesting wordt ingezet als middel om het aanbod evenwichtig over de regio te verdelen. Het R-IHP VO beoordeelt de balans tussen vraag en aanbod op Liemers-niveau. Het R-IHP heeft als doel om het voortgezet onderwijs bereikbaar te houden in alle drie de gemeenten en bij te dragen aan een divers onderwijsaanbod aan scholen en leerwegen in de Liemers.

D. Normatieve leegstand en multifunctioneel gebruik

Door de demografische krimp is in de regio momenteel en in de toekomst sprake van normatieve leegstand in de schoolgebouwen. Deze leegstand, indien deze structureel is, zet de betaalbaarheid van de onderwijshuisvesting onder druk. Dit vraagt om een strategische aanpak: benutten waar mogelijk, afstoten waar nodig, en flexibel ontwerpen bij nieuwbouw of renovatie. Leegstand kan ook kansen bieden voor het realiseren van maatwerkvoorzieningen, bijvoorbeeld voor inclusief onderwijs of maatschappelijke partners.

Het R-IHP VO voorziet in denkrichtingen, zodat op casusniveau bekeken kan worden of leegstand kan worden ingezet voor maatschappelijke initiatieven en ontwikkelingen in de omgeving. Een schoolgebouw kan ruimte bieden voor ontmoeting, samenwerking en participatie van ouders, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Het R-IHP VO sluit aan bij het (in ontwikkeling zijnde) Integrale Accommodatiebeleid van Duiven en Westervoort als het gaat om multifunctioneel gebruik.

Waar het niet mogelijk is leegstand (volledig) in te zetten voor de omgeving wordt in het R-IHP VO op casusniveau bekeken of het haalbaar en wenselijks om structurele leegstand los te koppelen van onderwijs en terug te geven aan de betreffende gemeente.

E. Inclusief onderwijs

Iedere leerling verdient dichtbij huis kansen op een succesvolle onderwijsontwikkeling en een passende en fijne plek in de maatschappij. Schoolbesturen hebben vanuit de 'Werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035' de opgave om inclusief onderwijs te realiseren. In de ambitie 2035 is diversiteit normaal in de scholen, kan op eigen niveau geleerd worden en staan leraren zij aan zij met andere professionals om inclusiever onderwijs mogelijk te maken. Er zijn meerdere veranderingen nodig op weg naar inclusief onderwijs. Eén van die benodigde veranderingen is het bouwen aan toegankelijke, aanpasbare en inclusieve huisvesting, met ruimte voor maatwerk en ondersteuning.

In het R-IHP VO wordt de visie van het Samenwerkingsverband De Verbinding (nader als SWV) op de transformatie naar inclusief onderwijs vertaald naar een ruimtelijke component. Het SWV is een netwerk van scholen voor regulier en gespecialiseerd onderwijs die als totaal borgen dat alle leerlingen in onze regio een passende onderwijsplek hebben. De visie beschrijft welke eisen inclusief onderwijs aan de huidige en toekomstige schoolgebouwen stelt? De financiële gevolgen van huisvesting voor inclusiever onderwijs hebben vooralsnog geen plek in de zorgplicht onderwijshuisvesting. Zowel gemeenten als schoolbesturen ontvangen hiervoor geen aanvullende middelen. Daarom worden in het R-IHP VO afspraken gemaakt hoe wordt om gegaan met huisvestingsmaatregelen die niet in de standaard bekostiging zijn opgenomen.

F. Kansengelijkheid

Het streven is dat alle VO-leerlingen in de Liemers optimale ontwikkelkansen krijgen, ongeacht het gezin of de buurt waarin ze opgroeien. Het is voor henzelf en voor de samenleving van groot belang dat leerlingen gelijke kansen krijgen en hun talenten ontwikkelen. Dit vraagt om extra ondersteuning voor kwetsbare leerlingen, het wegnemen van drempels tussen onderwijssoorten en het versterken van doorlopende leerlijnen.

Het R-IHP VO geeft antwoord op de vraag hoe de huidige en toekomstige schoolgebouwen kunnen bijdragen aan kansengelijkheid in de Liemers.

G. Kwaliteit, duurzaamheid en financiering

Gemeenten en schoolbestuur willen een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord (2050) en streven naar duurzame, energiezuinige en toekomstbestendige schoolgebouwen. De coronacrisis heeft daarnaast duidelijk gemaakt dat er behoefte is aan gebouwen met een gezond binnenklimaat en frisse lucht/goede ventilatie. Dit is essentieel voor het welzijn en de prestaties van zowel de leerlingen als de professionals. In het R-IHP VO wordt dit streven vertaald naar concrete uitgangspunten en eisen ten aanzien van duurzaamheid en het programma Frisse Scholen.

Vanuit de zorgplicht dragen de gemeenten zorg voor de bekostiging van een gebouw dat voldoet aan het Bouwbesluit Bouwwerken en Leefomgeving 2012, Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) en toegankelijkheid. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het verduurzamen van bestaand vastgoed op natuurlijke momenten (onderhoud).

Het R-IHP VO maakt duidelijk wat de financiële gevolgen zijn van aanvullende ambities en bovenwettelijke kwaliteitsimpulsen (zoals energieneutraal en Frisse Scholen klasse A of B). Duidelijk moet worden of de GRHVOL hierin gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid wil nemen of dat de investering van bovenwettelijke zaken door individuele gemeenten gedragen moeten worden. Evenals het onderzoeken van de consequenties van het recent ondertekende convenant schoon en emissieloos bouwen. Ook andere duurzaamheidsaspecten zoals hittestress en klimaatadaptie worden meegenomen.

Het R-IHP maakt daarnaast inzichtelijk of/hoe subsidies zoals DUMAVA in de toekomst benut kunnen worden om de kwaliteit en het toekomstperspectief van (bestaande) schoolgebouwen te verbeteren. Door deze subsidies slim in te zetten, kunnen gemeenten en schoolbesturen gezamenlijk investeren in gebouwen die voldoen aan de eisen van deze tijd en voorbereid zijn op toekomstige ontwikkelingen.

H. Capaciteit binnensportaccommodaties

De capaciteit van binnensportvoorzieningen in de drie gemeenten wordt meegenomen in het R-IHP VO, hoewel deze formeel buiten de Gemeenschappelijke Regeling vallen. Het streven is om een goede balans in vraag en aanbod van sportvoorzieningen te behouden.

Duiven, 21 oktober 2025.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven

A.F. (Anton) van der Gaag

mr. H.B. (Huub) Hieltjes

Bijlagen:

Geen bijlage

